

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет у справах ветеранів, учасників бойових дій,
учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю**

Р І Ш Е Н Н Я

від 4 жовтня 2017 року

**Про проекти законів України
про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни,
гарантії їх соціального захисту» (реєстр. № 6202 від 16.03.2017 року) та
про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни,
гарантії їх соціального захисту» щодо розширення кола осіб, яким
надається статус учасника бойових дій за участь у антитерористичній
операції (реєстр. № 6202-1 від 22.03.2017 року)**

Розглянувши проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (реєстр. № 6202 від 16.03.2017 року), поданий народними депутатами України Бубликом Ю.В., Матківським Б.М., Батенком Т.І., Антонищаким А.Ф., Добродомовим Д.Є., Шевченком В.Л., Констанкевичем І.М., Дубініним О.І., Дідичем В.В., Купрієм В.М., Левченком Ю.В., Мусієм О.С. та Гузем І.В., та про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо розширення кола осіб, яким надається статус учасника бойових дій за участь у антитерористичній операції (реєстр. № 6202-1 від 22.03.2017 року), поданий народним депутатом України Дерев'янком Ю.Б., Комітет зазначає наступне.

Законопроектами № 6202 та № 6202-1 пропонується:

- 1) надати статус учасника бойових дій:
- особам, які у складі добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та

територіальної цілісності України, брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, незалежно від того, чи були такі добровольчі формування включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів.

Діюча норма передбачає надання статусу учасника бойових дій добровольцям добровольчих формувань за умови, що в подальшому такі добровольчі формування були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів;

- особам, залученим до проведення антитерористичної операції в порядку, передбаченому частиною шостою статті 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», і які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення.

Частиною шостою статті 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» передбачено, що до участі в антитерористичних операціях, крім суб'єктів, які здійснюють боротьбу з тероризмом, за рішенням керівництва антитерористичної операції можуть бути залучені з дотриманням вимог цього Закону інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від підпорядкованості і форми власності, їх посадові особи, а також громадяни за їх згодою;

2) надати право на державну цільову підтримку для здобуття професійно-технічної та вищої освіти у державних та комунальних навчальних закладах усім категоріям учасників бойових дій з числа учасників антитерористичної операції та їхнім дітям, у тому числі дітям, які навчаються за денною формою навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, - до закінчення навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

На сьогодні таке право мають лише учасники бойових дій з числа учасників антитерористичної операції.

Водночас питання надання всім категоріям учасників бойових дій та їхнім дітям державної цільової підтримки для здобуття освіти більш комплексно пропонується вирішити у законопроекті за реєстр. № 6298 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки учасників бойових дій та їхніх дітей для здобуття професійно-технічної

та вищої освіти», яким передбачено внести зміни до чотирьох законів, норми яких регулюють це питання.

Законопроектom №6202-1 пропонується також надати право на безоплатне позачергове обслуговування в поліклініках та госпіталах за власним вибором учасникам бойових дій з числа учасників антитерористичної операції, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення.

Служба зовнішньої розвідки, Адміністрація Державної прикордонної служби України, Адміністрація Державної спеціальної служби транспорту, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України не мають пропозицій та зауважень до законопроектів.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій підтримує законопроект за реєстр. № 6202.

Міністерство освіти і науки України підтримує положення законопроектів, що спрямовані на забезпечення права на освіту громадян України, які за рівних умов з військовослужбовцями та іншими працівниками відповідних державних органів здійснюють функцію захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України.

Служба безпеки України зазначає, що у зв'язку зі специфікою встановлення та підтвердження обставин безпосереднього перебування в районі проведення антитерористичної операції осіб, які входили до складу добровольчих формувань, що брали безпосередню участь у проведенні антитерористичної операції і не увійшли до складу військових формувань чи правоохоронних органів, законопроекти мають передбачати загальний механізм надання статусу учасника бойових дій таким особам, а розгляд відповідних матеріалів має здійснюватися міжвідомчою комісією при Державній службі України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, до складу якої входять представники державних органів – суб'єктів боротьби з тероризмом, визначених у статті 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом».

Міністерство оборони України підтримує законопроекти із зауваженнями, зокрема, зазначає, що надання статусу учасника бойових дій особам, залученим до проведення антитерористичної операції в порядку, передбаченому частиною шостою статті 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», суперечить статті 5 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і такі особи відповідно пункту 13 статті 9 Закону належать до учасників війни.

Міністерство охорони здоров'я України пропонує в законопроекті за реєстр. № 6202-1 словосполучення «в поліклініках та госпіталах за власним вибором» замінити на словосполучення «в закладах охорони здоров'я за власним вибором».

Міністерство соціальної політики України в цілому підтримує подані законопроекти, однак вважає за доцільне об'єднати їх в один та доопрацювати, залишивши пункт 20 статті 6 Закону у чинній редакції.

Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції підтримує ініціативу надання статусу учасника бойових дій всім особам, які за рівних умов з військовослужбовцями та іншими працівниками відповідних державних органів здійснюють функцію захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, беруть безпосередню участь в антитерористичній операції та виконують бойові завдання, однак виключно у разі залучення їх Антитерористичним центром при СБУ.

Міністерство внутрішніх справ України зазначає, що законопроекти потребують доопрацювання, зокрема, у законопроектах не передбачено відповідних змін до частини другої статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо віднесення до інвалідів війни осіб, визначених у проекті нового пункту 21 частини першої статті 6 Закону.

Генеральна прокуратура України вважає, що запропонована редакція пункту 20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» суперечить статті 17 Конституції України (оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України; забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави; на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом) і тягне за собою відповідні правові наслідки, у тому числі кримінально-правового характеру (статтею 260 Кримінального кодексу передбачена кримінальна відповідальність за створення не передбачених законами України воєнізованих формувань, збройних формувань або участь у їх діяльності, керівництво зазначеними формуваннями, їх фінансування, постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки, а також участь у складі таких формувань у нападі на підприємства, установи, організації чи на громадян).

Головне управління Національної гвардії України зазначає, що пропозиції щодо внесення змін до пункту 20 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» суперечать статті 17 Конституції України та вважає, що питання надання статусу учасника бойових дій особам добровольчих формувань, які не увійшли до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів потрібно вирішувати комплексно з урегулюванням на законодавчому рівні, в першу чергу, питань правових засад організації та діяльності таких добровольчих формувань. Крім того, законопроект за реєстр. № 6202-1 потребує редагування в частині уточнення закладів охорони здоров'я (форма

власності, територіальне розташування), в яких учасники бойових дій за власним вибором матимуть право на безоплатне позачергове обслуговування.

Міністерство юстиції України надало зауваження до всіх норм законопроектів.

Міністерство фінансів України зазначає, що законопроекти матимуть вплив на видаткову частину Державного бюджету України та їх реалізація у разі прийняття не буде забезпечена фінансовими ресурсами. Законопроекти можуть бути розглянуті у разі подання фінансово-економічного обґрунтування та пропозицій про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надає узагальнюючий висновок, що за результатами розгляду у першому читанні законопроекти доцільно повернути суб'єктам законодавчої ініціативи на доопрацювання з врахуванням висловлених зауважень і пропозицій, зокрема:

1) у разі прийняття запропонованих змін до статті 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» створюватиметься колізія з іншими законодавчими актами, в яких міститься посилення на пункт 19 частини першої статті 6 Закону. Зокрема, йдеться про статтю 41 та частину першу статті 44-1 Закону України «Про професійно-технічну освіту», частину чотирнадцяту статті 19 Закону України «Про охорону дитинства», частину сімнадцяту статті 44 Закону України «Про вищу освіту», які потребують узгодження із запропонованими змінами;

2) пропозиція надавати статус учасника бойових дій особам, які у складі добровольчих формувань брали безпосередню участь в антитерористичній операції, на думку Управління, не повною мірою узгоджується як з частиною 6 статті 17 Конституції України, згідно з якою на території України забороняється створення та функціонування будь-яких збройних формувань не передбачених законом, так і з частиною 5 цієї статті, згідно з якою держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей.

Варто також вказати, що чинна редакція пункту 20 частини першої статті 6 Закону, за якою статус учасника бойових дій надається особам, які перебували у складі лише тих добровольчих формувань, які в подальшому були включені до складу Збройних Сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, сприяє законодавчій легалізації вказаних добровольчих формувань та їх учасників, відповідно до згаданих вимог статті 17 Основного Закону України;

3) включення до кола учасників бойових дій осіб, що залучені до проведення антитерористичної операції в порядку, передбаченому частиною шостою статті 4 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», може трактуватись настільки широко, що ним будуть охоплюватись і учасники добровольчих формувань, передбачених у пункті 20 частини першої статті 6 Закону.

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції зазначає, що у законопроектах за реєстр №№ 6202 та 6202-1 не виявлено корупціогенних факторів – проекти актів відповідають вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції дійшов висновку про те, що законопроекти за реєстр №№ 6202 та 6202-1 не належать до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства ЄС, або регулюються національним законодавством країн-членів ЄС, а отже не потребують експертного висновку Комітету.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що законопроекти матимуть вплив на показники бюджетів (можуть призвести до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів) і у разі прийняття відповідного закону після 15 липня 2017 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2019 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет **вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проекти законів України про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (реєстр. № 6202 від 16.03.2017 року), поданий народними депутатами України Бубликом Ю.В., Матківським Б.М., Батенком Т.І., Антонищаким А.Ф., Добродомовим Д.Є., Шевченком В.Л., Констанкевичем І.М., Дубініним О.І., Дідичем В.В., Купрієм В.М., Левченком Ю.В., Мусієм О.С., Гузем І.В., та про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо розширення кола осіб, яким надається статус учасника бойових дій за участь у антитерористичній операції (реєстр. № 6202-1 від 22.03.2017 року), поданий народним депутатом України Дерев'янком Ю.Б., відхилити.

2. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Третякова О.Ю.

Голова Комітету

О. ТРЕТЬЯКОВ